

equipment. Finally, the internal auditor ensures that appropriate action is taken following the audit.

Key words: internal auditor, documentation of internal auditor, received property, plant and equipment, accounting of gifts, taxes

JEL klasifikácia: M41,M42

Použité zdroje:

- [1] Zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov
- [2] Zákon č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov
- [3] Zákon č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov
- [4] Zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov
- [5] Zákon č. 311/2001 Z. z. zákonník práce v znení neskorších predpisov
- [6] Opatrenie Ministerstva financií Slovenskej republiky č. 23 054/2002-92, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovej osnove pre podnikateľov účtujúcich v sústave podvojného účtovníctva v znení neskorších predpisov

Kontakt

Kastlerová Sylvia, Ing., PhD., Katedra účtovníctva a audítorstva, FHI EU v Bratislave, Dolnozemska cesta 1/b, 852 35 Bratislava, tel.: +421 2 67 295 760, kastlero@euba.sk

Vépyová Mária, Ing., PhD. Katedra účtovníctva a audítorstva, FHI EU v Bratislave, Dolnozemska cesta 1/b, 852 35 Bratislava, tel.: +421 2 67 295 760, vepyova@euba.sk

ZDROJE FINANCOVANIA NEZISKOVÝCH ÚČTOVNÝCH JEDNOTIEK

Financial resources of non-profit accounting entities

Alena Kordošová

Zabezpečenie viacerých zdrojov financovania je pre neziskové účtovné jednotky jednou z hlavných podmienok ich existencie. Napriek rozdielom v zdrojoch financovania medzi jednotlivými neziskovými účtovnými jednotkami môžeme určiť zdroje financovania spoločné pre všetky druhy neziskových účtovných jednotiek ako sú napríklad:

- dary a príspevky od fyzických osôb a právnických osôb,
- úroky z peňažných vkladov v bankách,
- dedičstvo,
- organizovanie kultúrnych, vzdelávacích a športových akcií,
- dotácie zo štátneho rozpočtu, rozpočtu obce a vyššieho územného celku.

Špecifickými zdrojmi financovania konkrétnych druhov neziskových účtovných jednotiek sú napríklad:

- príjmy z 2 % zo zaplatenej dane z príjmov fyzických a právnických osôb,
- príjmy z organizovania verejných zbierok, lotérií a iných podobných her,
- príjmy z podnikateľskej činnosti,
- pôžičky a úvery,
- členské príspevky,
- výnosy z obchodovania s cennými papiermi,
- príjmy z užívania majetku štátu alebo majetku územnej samosprávy.

V príspevku sa budeme ďalej bližšie zaoberať jedným spoločným zdrojom financovania, ktorým sú dary a príspevky od fyzických a právnických osôb a jedným špecifickým zdrojom financovania, a to príjmami z 2 % zo zaplatenej dane z príjmov fyzických a právnických osôb.

Darovanie predstavuje dobrovoľnú transakciu, ktorou darca bezplatne poskytuje obdarovanému dar, pričom obdarovaný tento dar prijíma. Pre darovanie je charakteristické, že obdarovaný sa nezaväzuje poskytnúť nijakú protihodnotu daru.

V prípade ak fyzická osoba alebo právnická osoba poskytla neziskovej účtovnej jednotke dar alebo príspevok na konkrétny účel, je oprávnená ho použiť na iný účel len s predchádzajúcim písomným súhlasom tej osoby, ktorá dar alebo príspevok poskytla.

Nadácia ako jediná nezisková účtovná jednotka má povinnosť oznámiť darcovi presnú špecifikáciu použitia daru a príspevku do 60 dní odo dňa použitia tohto daru alebo príspevku, ak ich výška presiahne sumu 331 € a ak darca neustanoví inak. Neziskové organizácie zase nesmú viazať poskytovanie svojich všeobecne prospešných služieb na poskytovanie darov od fyzických osôb alebo právnických osôb.

Fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorej nezisková účtovná jednotka poskytla prostriedky, je povinná použiť tieto prostriedky len na účel, na ktorý jej boli poskytnuté, a na požiadanie preukázať neziskovej účtovnej jednotke, ako prostriedky použila. Ak si nesplní túto povinnosť, je povinná tieto prostriedky alebo ich časť vrátiť.

Špecifickým zdrojom financovania pre vymedzené neziskové účtovné jednotky sú príjmy z 2 % zo zaplatenej dane z príjmov fyzických a právnických osôb. Neziskové účtovné jednotky, ktoré sa môžu stať prijímateľmi podielu zaplatenej dane sú občianske združenia; nadácie; neinvestičné fondy; neziskové organizácie poskytujúce všeobecne prospešné služby; účelové zariadenia cirkví a náboženských spoločností; organizácie s medzinárodným prvkom; Slovenský Červený kríž; subjekty výskumu a vývoja; Protidrogový fond a Fond rozvoja odborného vzdelávania a prípravy. Predmetom činnosti týchto neziskových účtovných jednotiek musí byť ochrana a podpora zdravia, prevencia, liečba, resocializácia drogovu závislých v oblasti zdravotníctva a sociálnych služieb; podpora a rozvoj telesnej kultúry; poskytovanie sociálnej pomoci; zachovanie kultúrnych hodnôt; podpora vzdelávania; ochrana ľudských práv; ochrana a tvorba životného prostredia alebo veda a výskum.

Na poukázanie podielu zaplatenej dane správcom dane musí nezisková účtovná jednotka splniť tieto podmienky:

- je uvedená k 31. decembru predchádzajúceho kalendárneho roka v centrálnom registri prijímateľov vedenom Notárskou komorou SR podľa osobitného predpisu,
- je zákonom vymedzená ako prijímateľ (druh účtovnej jednotky a činnosť),
- vznikla najneskôr v priebehu kalendárneho roka, ktorý predchádza roku, v ktorom sa preukazuje splnenie podmienok,
- nemá nedoplatok na dani v deň bezprostredne nasledujúci po uplynutí lehoty na podanie daňového priznania,
- preukáže, že nemá nedoplatok na povinnom poistnom, potvrdením príslušného orgánu, nie starším ako 30 dní,
- preukáže, že má zriadený účet v banke alebo v pobočke zahraničnej banky, potvrdením nie starším ako 30 dní a oznámi číslo tohto účtu a
- notár osvedčil prijímateľovi a bez zbytočného odkladu oznámil Notárskej komore SR identifikačné údaje prijímateľa, názov banky alebo pobočky zahraničnej banky, v ktorej má zriadený účet a číslo tohto účtu.

Správca dane je povinný po splnení týchto podmienok previesť podiely zaplatenej dane na účet neziskovej účtovnej jednotky do troch mesiacov po lehote na podanie vyhlásenia o poukázaní podielu zaplatenej dane za zdaňovacie obdobie, za ktoré sa daň platí.

Ak splnenie podmienok nebolo preukázané alebo ak predložené vyhlásenie obsahuje nesprávne údaje o prijímateľovi, nárok na poukázanie sumy zodpovedajúcej podielu zaplatenej dane zanikne. Nárok zaniká aj v prípade zrušenia prijímateľa po osvedčení splnenia podmienok do poukázania podielu zaplatenej dane. Ak sa prijímateľ zruší do 12 mesiacov po poukázaní podielu zaplatenej dane, je povinný najneskôr ku dňu zrušenia vrátiť podiel zaplatenej dane. V prípade, ak prijímateľ nepoužije poskytnutý podiel zaplatenej dane na zákonom vymedzené činnosti najneskôr do konca roka nasledujúceho po roku, v ktorom mu bol podiel zaplatenej dane poukázaný, je povinný vrátiť poskytnutý podiel zaplatenej dane do 90 dní odo dňa vzniku takejto skutočnosti. Ak prijímateľ nepoužije prijatý podiel zaplatenej dane, ale ho poskytne inej právnickej osobe, za použitie podielu zaplatenej dane zodpovedá prijímateľ, ktorý je povinný preukázať jeho použitie dokladmi tejto inej právnickej osoby. Nezisková účtovná jednotka ako prijímateľ, ktorého súhrn podielov zaplatenej dane v ročnom prehľade prijímateľov, ktorý zostavuje Daňové riaditeľstvo SR, je vyšší ako 3 319,39 €, je povinná do 16 mesiacov odo dňa zverejnenia tohto ročného prehľadu zverejniť presnú špecifikáciu použitia prijatého podielu v Obchodnom vestníku. Táto špecifikácia obsahuje výšku a účel použitia podielu zaplatenej dane; spôsob použitia podielu zaplatenej dane a výrok audítora, ak nezisková účtovná jednotka musí mať overenú účtovnú závierku

audítorem. Ak si nesplní túto povinnosť, Notárska komora SR ju nezaradí do zoznamu prijímateľov na obdobie jedného roka nasledujúceho po roku, v ktorom došlo k nesplneniu si povinnosti. Z uvedeného vyplýva, že získané peňažné prostriedky v roku 2010 v sume viac ako 3 319,39 € je povinná nezisková účtovná jednotka použiť na stanovené účely do 31. 12. 2011 a do 31. 5. 2012 zverejniť presnú špecifikáciu použitia peňažných prostriedkov v Obchodnom vestníku.

Novou povinnosťou od roku 2010 pre prijímateľov, ktorých súhrn podielov zaplatenej dane z príjmov fyzických a právnických osôb v príslušnom kalendárnom roku bude vyšší ako 33 000 € je najneskôr do 30 dní od prijatia sumy si zriadiť osobitný účet v banke, na ktorom budú sledovať len prijatie a čerpanie podielu zaplatenej dane.

Počet neziskových účtovných jednotiek, ktoré sú prijímateľmi podielu zaplatenej dane neustále rastie. V nasledujúcej tabuľke je znázornený počet prijímateľov a výška poukázaných súm v sledovaných rokoch zaokrúhlená na milióny eur. Za rok 2010 nie je uvedená výška poukázanej sumy, nakoľko ešte nebola zverejnená.

Počet prijímateľov a výška poukázanej sumy

Tabuľka 1

Rok	Počet prijímateľov	Výška poukázanej sumy v €
2003	3 398	3 000 000
2004	3 829	28 000 000
2005	5 746	30 000 000
2006	7 100	37 000 000
2007	7 662	42 000 000
2008	7 720	49 000 000
2009	9 098	55 000 000
2010	9 557	-

Na záver je potrebné upozorniť na dôležitú zmenu v poukazovaní podielu zaplatenej dane, ktorá sa bude realizovať od roku 2011. Je ňou zavedenie postupného znižovania poukazania podielu zaplatenej dane z 2 % na 0,5 %, ktorú môžu právnické osoby určiť v prospech neziskových účtovných jednotiek a zavedenie postupného zvyšovania možnosti darovania finančných prostriedkov právnickou osobou. Dodatočných 0,5 % poukáže štát prijímateľovi len v prípade, ak právnická osoba poskytne dar neziskovej účtovnej jednotke.

Abstrakt

Zabezpečenie viacerých zdrojov financovania je pre neziskové účtovné jednotky jednou z hlavných podmienok ich existencie. Významnými zdrojmi financovania sú dary ako spoločný zdroj financovania a príjmy z podielu zaplatenej dane ako špecifický zdroj financovania neziskových účtovných jednotiek.

Kľúčová slova: neziskové účtovné jednotky, zdroje financovania, dary, podiel zaplatenej dane

Summary